

i treba da se protiv toga ustane, da se opominje, da se izvrgnu smijehu oni, koji misle, da znađu pisati, a ne znađu ni svoga jezika. Časopis *Jezik* zasad je jedina obrana protiv tih zala, ali se bojim, da je premalo raširen.

Milovan Zoričić

O TRAŽENJU «MODUS VIVENDIJA»

Tako se taj izraz mogao čuti prije nekoliko dana preko našega radija, i to dva, tri puta za vrijeme iste emisije vijesti. Sastavljač teksta, kojega spiker nije ispravio, očito nije analizirao smisao izraza, nego je s njim postupio kao s običnom tuđom riječi dodavši na koncu naš padežni nastavak. A trebalo je napisati i reći: traženje *modusa vivendi*.

U latinskim dvočlanim izrazima, u kojima drugi dio zavisi od prvoga stojeći u kosom padežu (s prijedlogom ili bez njega), valja naše padežne nastavke dodavati prvom dijelu, a ne drugome, kako se više puta radi. Dakle: *status quo* (t. j. *ante*) «prijašnje stanje», gen. *statusa quo* (a ne *status quoa*); *corpus delicti* «dokazalo o zločinu», gen. *corpusa delicti*; *lapsus linguae* (ili *calami*) «omaška u govoru» (ili «u pisanju»), gen. *lapsusa linguae* (odnosno *calami*); *casus belli* «povod ratu», gen. *casusa belli*, *curriculum vitae* «opis života», gen. *curriculuma vitae*; *deus ex machina* «bog na stroju» (kao sredstvo nenadana raspleta u grčkoj drami), gen. *deusa ex machina*; i sl. Tako onda i *modus vivendi* «način (zajedničkoga) života», gen. *modusa vivendi*.

Budemo li se pravilno služili spomenutim zrazima, ne ćemo ni u čemu griješiti protiv

vlastitoga jezika, a ujedno ćemo vraćati dug jeziku, koji nam i mrtav, kao što je latinski, stavlja na raspolaganje obilje uzrečica i izraza za svaku zgodu i potrebu. M. K.

NAPOMENA O NAŠOJ TEHNIČKOJ TERMINOLOGIJI

Čovjek upravo mora zaustaviti dah, kada uđe u kakvu tvornicu, poduzeće ili prodavaonicu, i dobro napeti uši, da bi se mogao uvjeriti, gdje se zapravo nalazi: da li u Hrvatskoj ili u kojoj drugoj zemlji globusa. Tu se na primjer čuju: prese, anpasi, štebe, fascikli, hobli, fajle, cange, bormašine, kufri, mesingi, cinki, kvadrat-ajzni, vinklajzni, štaflini, rajberlini, špareti, šubleri, rori, kuferi, šrajbtiši, šere, kajli, štifti, šrafi, trafi, mafi, bafi i t. d., i t. d., bez konca i kraja.

Istina je, mi smo neke zanate učili od svojih susjeda, ali ne sve, pa bismo već stoga ne samo u knjige, nego i u radionice morali uvesti svoje termine, pogotovu kada živimo u doba opće industrijalizacije, kada već i Afrikanci poznaju mnoge zanate, pače i Eskimi i Samojeđi.

Naš jezik je već prilično razvijen, a ipak još nismo dospjeli da u poslovni jezik unesemo ono, što već i mnogi mladi i manji narodi posjeduju: naše određene termine u tehničarima kao i u ostalome.

Ja mislim, da bi trebalo ozbiljno poraditi na tome i da bi svi, koji iole mogu pomoći, morali pridonijeti svoj dio, da se oslobodimo tako poraznog jezičnog stanja u našim radionicama, tvornicama i poduzećima. D. Radić

IZ ŠKOLSKE PRAKSE

PRAVOPIS I ORTOEPIJA

Nije pretjerana tvrdnja, da su afrikate *č* i *ć* u mnogim našim školama i mnogim našim ljudima najteže pravopisno pitanje. Dešava se, da učenici (i ne samo oni) vrlo dobro izgovaraju englesko *th*, štoviše, točno znaju, kako će ta slova pročitati u riječi *that*, a kako opet u frazi

thank you, no u isto vrijeme ne mogu shvatiti razliku između dva blizanačka glasa svog materinskog jezika. Poteškoća zapravo i proizlazi otuda, što materinski govor tih učenika ne poznaje u ovom slučaju dva različita glasa. Oni imaju samo *č*, odnosno neki srednji glas, koji je u jednih bliži štokavskome *č*, a u drugih što-